

**KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS M. VALANČIAUS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
SALANTŲ MIESTO FILIALAS**

SALANTŲ TAUTODAILININKAI

Parengė Kretingos rajono savivaldybės
M. Valančiaus viešosios bibliotekos
Salantų miesto filialo vedėja
Jūratė Maciuvienė

SALANTAI

2007

TURINYS

<u>PRATARMĖ</u>	3
<u>SALANTŲ TAUTODAILININKAI</u>	3
1. <u>REGINA JABLONSKIENĖ</u>	3
2. <u>PETRAS KALENDA</u>	14
3. <u>ADELĖ KAŽYTĖ</u>	17
4. <u>LIUDAS RUGINIS</u>	25
5. <u>VERONIKA SENDRAUSKAITĖ</u>	38
6. <u>GENOVAITĖ SIEGIENĖ</u>	60
7. <u>LEONARDAS VENCKUS</u>	46
<u>NAUDOTA LITERATŪRA</u>	95

PRATARMĖ

*Diena jau baigiasi ...
Baigti darbai, mintis pavargo, liko tik viltis ...
Viltis, kad atmintis žmogaus yra stipresnė
Ir taip Jūs amžiams liksit su mumis.
/Autorius nežinomas/*

Visais laikais domėtasi liaudies menu, nes jis dvasiškai tobulina ir turtina asmenybę. Laikas verčia nuolat jausti liaudies meno poreikį, apmastyti jį, pajusti ir įvertinti, ypač vyresniosios liaudies menininkų kartos patirtį, sumanymus, kūrybą, domėtis skulptūromis, tapybos, karpinių, aplikacijų, siuvinėjimo, keramikos, kitų menų būdais bei konkrečiais meistrais, atskleidžiant jų kūrybines bei menines idėjas ir jų sąsają su lietuvių meno tradicijomis ir nūdiena.

Kretingos rajonas, tame tarpe ir Salantų miestas, nuo seno garsėja liaudies meistrais. Mūsų miestelyje sutinkame ne tik garsių tapytojų, skulptorių, bet ir talentingų audėjų, mezgėjų, pynimo meistrų.

Viskas kas pasaulyje yra didinga ir gražu – sukurta žmogaus rankomis ir protu. Kas mes šiandien būtume, be savo šaknų – folkloro, tautodailės, papročių, tradicijų? Ogi niekas! Todėl tai, ką mes turime gražaus, turime branginti ir neleisti išnykti. Bet laikas negailestingai nusineša užmarštin žmonių gyvenimus, ir jų darbus. Šiandien manome, juk būtina surinkti Salantų tautodailininkus į aplankus, kad būtų pažvelgta į jų kūrybos formavimąsi, meninių idėjų, sprendimų, sumanymų įgyvendinimą bei gyvenimo tarpsnius, kad išliktų jų kūryba ir prisiminimas apie juos ateinančioms kartoms.

Medžiaga surinkta apie tautodailininkus ir siekiančius jų vardo:

1. Reginą Jablonskienę;
2. Petrą Kalendą;
3. Adelę Kažytę;
4. Liudą Ruginį;
5. Veroniką Sendrauskaite;
6. Genovaitę Siegiene;
7. Leonardą Venckų.

Medžiagą surinko, tautodailininkus ir jų darbus fotografavo J. Maciuvienė 2007 metais. Po nuotrauka yra užrašyti nuotraukos ar darbų pavadinimai. Po darbų pavadinimų nurodoma medžiaga iš kurios darbas padarytas (jei tai nurodyta darbų autoriaus) ir data, kada darbas atliktas (jei tai nurodyta darbų autoriaus). Jei šių duomenų nėra – tai jų nenurodė darbų autorius.

DELNUOS GERUMO ŠVIESA

Kretingos rajono tautodailininkams

Įprasminot save kaip saulės lašą
Ir amžiams likot savo darbuose.
Dienų pusnis vis mainos – laikas neša, –
Jūs ažuolai ir liepos mumyse.

Prakalbina Jūs rankos medį, molį –
Prabyla taip, kaip trokšta Jūs širdis.
Vingrieji raštai, mirgantys iš tolo –
Išsaugota brangiausia išmintis.

Skulptūros rymo. Parko tylą saugo...
Rūpintojėliai budi. Kiek gėlos!
Nauja karta sukrykščia, klega, auga,
Ir ją senolių menas guos, vilios.

Nešat delnuos savo gerumo šviesą.
Kaip man priglaust prie rankų nemarių?
Kas saulės spindulį į širdis tiesia,
Jau nepaskęs tarp marių sūkurių.

Liks švyturiais, švies Akmenos srovelėms,
Plauks vėl per jūrą – užsienį žavės.
Ne Salantus jau Lietuvą jūs keliat –
Juk amžina TAUTODAILĖS ŠLOVĖ!

/Janina Štrimaitienė/

SALANTŲ TAUTODAILININKAI

Tautodailininkė

REGINA JABLONSKIENĖ

mezgėja, audėja

Regina Jablonskienė savo darbo kambaryje prie staklių. Fotografiuota 2007 m.

AUTOBIOGRAFIJA

Aš, Regina Drakšaitė-Jablonskienė, esu gimusi 1939 m. lapkričio mėn. 22 d. Kretingos apskrities, Kartenos valsčiaus, Kūlupėnų kaime, valstiečių šeimoje. Buvau antras vaikas. Iš viso augome 9 vaikai. Todėl teko daug dirbti, padėti tėvams.

Mokyklą pradėjau lankyti 1947 m. Turėjom labai gerą, vaikus mylinčią mokytoją. Su didele pagarba ją prisimenu ligi šiol. Kūlupėnuose baigiau 7 klases, toliau išvykau mokytis į Karteną. Ten baigiau vidurinę mokyklą. Anksčiau stoti mokytis negalėjau, nes nebuvo lėšų.

Pradėjau dirbti. Pirmoji darbovietė buvo Padvarių pensionatas, kur dirbau seserim-šeimininke. Ten dirbau vienerius metus. Iš ten išėjusi, dirbau Kretingos grūdų produktų kombinate, svėrėjos pareigose. Visą laiką galvojau apie mokslus. Kadangi atlyginimas buvo mažas ir darbas sunkiai suderinamas su mokslu, išėjau dirbti į Kūlupėnų parduotuvę, kur dirbau 3 metus. Kartu dirbau pieno surinkimo punkte.

1967 m. į Kūlupėnus – aplink mano tėviškę – dirbti atsikėlė melioratoriai. Atėjęs darbų vykdytojas pasakė, kad trūksta žmonių. Išklausinėčiau kokie atlyginimai, ar galima mokytis. Neužilgo mane pasiuntė į Panevėžį, į kursus. Ten mokiausi 3 mėn. ir įgijau darbų kontrolieriaus specialybę. Būdama kursuose įstojau į Panevėžio hidromelioracijos technikumą neakivaizdinį skyrių. Technikumą baigiau 1971 m. pavasarį ir įgijau hidrotechniko specialybę. Kretingos MSV išdirbau 10 metų – iki 1976 m.

1968 m., važiuodama į darbą, susižeidžiau – lūžo kaklo stuburinės dalies slankstelis. Pagulėjus ligoninėje pagijau, bet po 7 metų sustorėjus lūžusiai vietai, sutriko kraujotaka ir po ilgo gydymo gavau II grupės invalidumą. Sutrikusi kraujotaka ir dabar gadina man gyvenimą. Dirbt nebegalėjau, tad turėjau kažką sugalvoti, kad nesijausčiau nereikalinga. Mano kaimynės audė Plungės dailės dirbinių įmonei „Minija“, nuėjusi paprašiau, kad ir man leistų pabandyti. Pabandžius, viskas ėjosi gerai. Tad užsidegiau noru austi. Susirankiojau visus reikalingus prietaisus ir pradėjau austi su dideliu ūpu. Tebeaudžiu iki šiol.

Mezgimas, nėrimas mane lydi nuo vaikystės, tie darbai mane traukė visą laiką.

Užauginau 3 vaikus, kurie irgi mėgsta paausti. Dukra Dalia pastoviai ką nors naujo pasidaro, po truputį audžia. Sūnus Robertas yra daug audęs ir tą darė su meile. Dabar jis užsienyje. Sūnus Vidas yra audęs, bet nedaug.

Dabar antrus metus mokau vaikus austi Nasrėnuose M. Valančiaus muziejuje.

2007-10-18

Regina Jablonskienė

REGINOS JABLONSKIENĖS KŪRYBA IR DARBAI

Austa lovatiesė. 1997 m.

Austi užuolaida ir užtiesalas foteliui. 1997 m.

Vašelių nerti servetėlės, pagalvėlės, staltiesės įsiuvas. 1999 m.

Regina Jablonskienė prie pačios austo rankšluosčio. 2006 m. Fotografiuota 2007 m.

Vašeliu nerta liemenė-tunika iš vilnos. 1998 m.

Lovatiesių kraštai ir servetėlės nerti vašeliu. 2006 m.

Vašeliu nerta užuolaidėlė. 1998 m.

Vašeliu nerta staltiesė. 1998 m.

Vašeliu nerta liemenė-tunika. 2004 m.

Regina Jablonskienė darbo vietoje. Fotografuota 2007 m.

Austi rankšluosčiai. 2006 m.

Reginos Jablonskienės darbo vieta. Fotografuota 2007 m.

Regina Jablonskienė prie staklių, darbo kambary. Fotografiuota 2007 m.

Reginos Jablonskienės darbo kambarys. Ką tik įriestas audeklas staklėse. 2007 m.

Audžiamas rankšluostis. 2007 m.

Austas grindų takelis iš lino ir atraizų. 2007 m.

Austi takeliai iš lininių iškarpų. 2007 m.

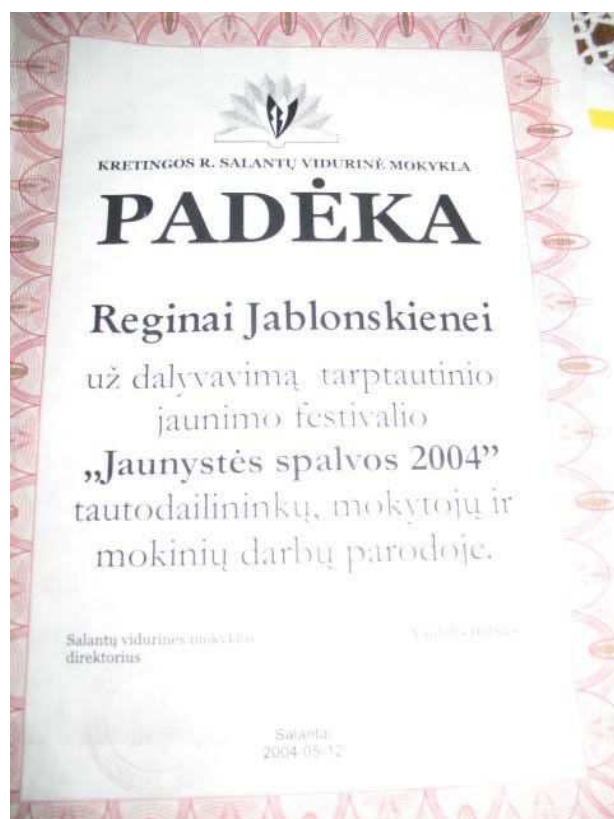

Austi rankšluosčiai, servetėlės. 2007 m.

*Regina Jablonskienė su savo darbais: megztu ir austu krepšeliais smulkmenoms sudėti.
Fotografuota 2007 m.*

Reginai Jablonskienei skirtos padėkos

Tautodailininkas
PETRAS KALENDA
medžio drožėjas, skulptorius

*Petro Kalendos 100 – mečio minėjimas 2004 m. Salantų kultūros namuose.
Nuotrauka iš Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos
Salantų miesto filialo archyvo*

APIE PETRĄ KALENDĄ

Yra dievų, kurie gyvena tol, kol gyvi jų garbintojai ir miršta kartu su jais. Bet yra ir žmonių, kurie gyvena tarsi dieviška esybė, amžinai, absoliučiai neįveikiami laiko. Toks buvo, yra ir bus gerb. maestro, skulptorius Petras Kalenda. Jo dieviškoji esybė – jo skulptūros, jo darbai, kurie jam suteikė didžiausią džiaugsmą ir gyvenimo prasmę.

Petras Kalenda gimė 1904 metais Šatraminių kaime, Skuodo rajone. Tėvai, jausdami duonos alkį, suprato, kad negalės išleisti į mokslus, todėl pirmųjų žinių Petras sėmėsi kaip daugelis – vargo mokykloje. Kai Petriukui sukako 12 metų, tėvai jį atvežė į Mosėdžio pradžios mokyklą, kurią jis sėkmingai ir baigė.

Mokykloje išryškėjo jo polinkiai į piešimą ir drožybą. Nuosekliai šito ir siekė, todėl mielai sutikdavo piešti dekoracijas, drožti kaukes, gaminti perukus.

Pomėgį drožinėjimui paveldėjo iš tėvo. Jo tėvas visoje apylinkėje garsėjo kaip geras stalius. Pomėgis į meną tapo Petro pašaukimu, kuris su metais vis brendė, tvirtėjo. Pasirinkęs žanrinę apvaliąją skulptūrą, jis išdrožia skulptūrėlę „Pijokas“, kurią sumontuoja butelyje.

Petras Kalenda ėmė be jokios klastos ieškoti grožio savo veidų drožiniuose – tik drožė kantriau, tikroviškiau, stipriau..., kad nenusiviltų... Ir nenusivylė. Pamėgęs šią liaudies kultūros rūšį, sukūrė daug taikomojo pobūdžio darbų.

Apskritai, kitą požiūrį į skulptūrą jam suformavo tarnavimas Lietuvos kariuomenėje 1926 metais Kaune. Kaune jis formavosi kaip žmogus, kaip kūrėjas, nes pats gyvenimas jį subrandino. Pasikeitė galvosena, o tai privertė ieškoti kūryboje naujų formų skulptūroms.

Petras Kalenda pabando jėgas portreto žanre. Savo skulptūrinį skonį skulptorius pabando išreikšti J. Basanavičiaus skulptūriniame portrete. Kūryba ir gyvenimas – visa tai jaudino skulptorių. Vėliau sukurtuose „Žemaitės“, „Čičinsko“ skulptūrose matėsi pažanga – darbuose atsispindėjo dvasingumas – supratimas, kad skulptūros gyvybingumas priklauso tik nuo skulptoriaus, tuo įrodė savo teisumą.

Skulptoriui Petrui Kalendai pavyko įveikti dar vieną „aukštį“ savo skulptūrėlėse, vaizduojančiose būtinių gyvenimą. Jis ėmė vaizduoti žmogų ne statiskai, o judesyje, remdamasis savo vidiniais išgyvenimais. Šitas Kalendos savitumas atsispindėjo skulptūroje „Malkų nešėja“. Jis ėmė žengti ieškojimų keliu, įveikdamas save, kaskart pajausdamas sieloje vis stipresnę, kūrybinę jėgą. Tada jis jau ėmė išplaukti į platesnius vandenis.

1930 metais Petro Kalendos darbai buvo eksponuojami žemės ūkio parodoje Kaune, vėliau Skuode, Šiauliuose, Telšiuose. 1934 metais skulptorius savo darbus eksponuoja Telšių parodoje, kuri paliko neišdildomų įspūdžių visam gyvenimui. Jis mėgo pasididžiuoti, kad buvo pakviestas ir

dalyvavo žemaičių rašytojų vakare. Pirmą kartą išvydo savo kūrybą skaitančius rašytojus: Ievą Simonaitytę, Butkų Juzę ir kitus. Išgirstas rašytojų žodis giliai paveikė jautrią skulptoriaus sielą.

Skulptoriaus kaip menininko subrendimas, jo individualybės kilstelėjimas dar į aukštesnį meninį lygmenį išryškėjo žanrinėje skulptūroje „Palangos Juzė“. Tai originali skulptūra, vaizduojanti Valančiaus knygos „Palangos Juzė“ literatūrinį herojų – keliaujantį, nemirštantį žemaičių krašto siuvėją. Įdomūs P. Kalendos darbai „Žemaičių vestuvės“, „Neringa ir Naglis“.

Skulptorius P. Kalenda labai mėgo literatūrą, labai mėgo piešti. Kaip skulptorius yra sukūręs komplektą šachmatų.

P. Kalendos kūrybai būdingas liaudies tradicijų tęstinumas, jų praturtinimas nauja liaudiška ornamentika. Jis taip pat praturtino skulptūrą plastišku humoru.

P. Kalenda buvo nuostabus žmogus. Geras, suprantantis kitą, pasišovęs padėti, neišsišokėlis. Taip, turėjo jis menišką sielą, viską buvo linkęs jausti širdimi... Vengė bet kokio ginčo, gyveno amžinuoju savo rūpesčiu – mene ieškoti grožio.

Skulptoriaus P. Kalendos darbai praturtino Lietuvos liaudies meno lobyną. Jis tvirtino: „Kūryba man kaip motina sava“. O žmonės, suprantantys meną ir pasiklioję savo išmanymu, vis ieškos jo kūrybos ištakų ir kūrybinės vertės apie tai pranešdami kitiems. Geresnės dovanos menininkui ir negali būti.

Petro Kalendos nebėra gyvųjų tarpe. 2005 metais minėjome jo 100-ąsias gimimo metines. Viskas praeina, užsimiršta, bet išlieka kas gera ir gražu, kas tikra ir amžina. Amžina – kaip mūsų kraštiečio Petras Kalenda – salantiškis – su savo darbais, su savo garsiąja skulptūra „Palangos Juzė“ įėjęs į istoriją visiems laikams.

Diena jau baigiasi ...

Baigti darbai, mintis pavargo, liko tik viltis...

Viltis, kad atmintis žmogaus yra stipresnė.

Ir taip tu liksi amžiams su mumis.

Yra sukurtas dokumentinis filmas apie Petrą Kalendrą. Prodiuseris Pranas Andrijaitis, filmo autorius Jonas Šimkus. [ŠERNAS, Pranciškus. Kūryba man – kaip motina sava. Iš Kūryba – ne vienspalvė diena: knyga apie Kretingos tautodailininkus. Klaipėda: P. Šernas, 1997, p. 47-59. ISBN 9986-9086-7052-1-4: 10.00.].

ADELĚ KAŽYTĚ

mezgėja, nėrėja

Staltiesė „Fantazija“, 1987 m.

AUTOBIOGRAFIJA

Aš, Adelė Kažytė gimiau 1955 m. rugsėjo 21d. Skuodo rajone, Prialgavos kaime. Baigiau vidurinę mokyklą, o po vidurinės mokyklos – 8 metus dirbau laiškininke. Po to baigiau kulinarijos mokyklą ir dirbau Šačių vidurinėje mokykloje – virėja. Vėliau gyvenau Vindeikiuose, Skuodo rajone. Dirbau virėja ūkio valgykloje. Tada atvykau gyventi į Salantus, dirbau Salantų ligoninėje, virėja, po to darželyje – virėja. Dar vėliau dirbau Palangoje, poilsio namuose „Pušynas“, virėja.

Po vidurinės mokyklos pajutau trauką virbalams, mezgimui, servetėlių nėrimui su vašeliu. Mezgiau kada galėjau, kai turėjau laisvesnio laiko. Ir dabar labai patinka megzti, nerti. Potraukį menui paveldėjau iš savo senelių.

Mezgu servetėles, staltieses, užtiesalus. Į savo darbelius įdedu daug širdies, kruopštumo, meilės.

Dalyvauju visose Salantų mieste rengiamose tautodailininkų parodose.

2007 m.

Adelė Kažytė

ADELĖS KAŽYTĖS KŪRYBA IR DARBAI

Pačios pirmosios nertos servetėlės iš lino. 1972 m.

Servetėlės iš lino. 1997 m.

Servetēlēs, apykaklēs iš lino. 1998 m.

Didesnės servetėlės iš lino. 1999 m.

Staltiesės

Servetēlēs iš lino. 2000 m.

Servetēlēs iš lino. 2000 m.

Staltiesē iš lino, nerta vašeliu. 2001 m.

Staltiesēlės, servetėlės, puodkelės. 2005 m.

Servetēlēs iš lino. 2006 m.

Tautodailininkas
LIUDAS RUGINIS
medžio drožėjas

Liudas Ruginis rankose laiko „Dievo mūkelės“ ruošinį. 2007 m.

AUTOBIOGRAFIJA

Aš, Ruginis Liudas, Liudo gimiau 1943 m. rugpjūčio 27 d. Salantuose. 1961 metais baigęs Mažeikių darbo jaunimo vidurinę mokyklą, pradėjau savo darbinę veiklą. 1964 m. buvau pašauktas į Tarybinę Armiją. Atitarnavęs 3 metus Murmanske, grįžau į Plungės rajoną, kur iki 1972 m. dirbau komjaunimo – partinį darbą ir tuo pačiu neakivaizdžiai studijavau Kauno Politechnikos institute.

Kadangi nuo pat vaikystės bandžiau tapyti, drožinėti, o taip pat šeimoje buvau tampriai susijęs su menu (senelis buvo keramikas - iš meno dirbinių gyveno ir išlaikė šeimą, tėvas taip pat buvo kruopštus stalius, drožinėdavo), tai visą tą laiką svajojau dirbti ir savo gyvenimą susieti su menu. Todėl 1972 m. išėjau dirbti į Plungės Liaudies Kūrybos gaminių įmonę „Minija“, kurioje pradirbau 20 metų, - pradedant medžio drožėju iki pat dailininko – etalonų kūrėjo. 1973 metais buvau priimtas į Lietuvos Liaudies Meno Draugijos narius (dabar Tautodailės Sąjunga), kurios nariu tebesu ir dabar.

Mano kūrybinė veikla prasidėjo nuo 1972 metų. Per tą laikotarpį esu sukūręs apie 50 monumentalių dailės kūrinių (turiu omenyje antkapiniai paminklai, kryžiai, koplytstulpiai, skulptūros) ir kelis šimtus mažesnės apimties skulptūrėlių, bareljefų, dekoratyvinės paskirties meno kūrinių. Tarybiniais metais dalyvavau įvairaus lygio parodose, - pradedant rajoninės ir baigiant sąjunginės reikšmės parodomis. Esu ne kartą apdovanotas įvairiais diplomais bei raštais. Mano darbų yra JAV, Vokietijoje, Italijoje. Keletą darbų yra nupirkę muziejai, kolekcionieriai. Šiaip mano darbai – tai mano pragyvenimo šaltinis, todėl pats beveik nieko neturiu sukaupęs.

Iš žymesnių darbų manyčiau yra koplytstulpis, skirtas Šatrijos Raganos 120-mečiui pažymėti Medingėnuose, Angelas Salantuose – A. Bendiko įamžinimui, kryžius Žeimiuose – kunigui V. Alšauskui atminti ir kt. Reikšmingesni darbai regioninėje parodoje „Aukso vainikas“ ir III-ji vieta joje.

2007-10-23

L. Ruginis

LIUDO RUGINIO KŪRYBA IR DARBAI

„Sodietis“. 1995 m.

„Šv. Cecilija“. 2003 m.

„Ugnies angelas“. 2005 m.

„Nazarietis“. 1988 m.

„Šv. Mergelė Maloningoji“. 1994 m.

„Zodiako ženklas“. 2005 m.

„Gabija“. 2004 m.

„Dédé Rugelis“. 2002 m.

„Ilgabarzdis“. 2001 m.

„Žemdirbys“. 2006 m.

„Portretas“. 1987 m.

„Dekoratyvė lėkštė“. 1979 m.

„Koplytstulpis“. 1986 m.

„Mamutė“. 2006 m.

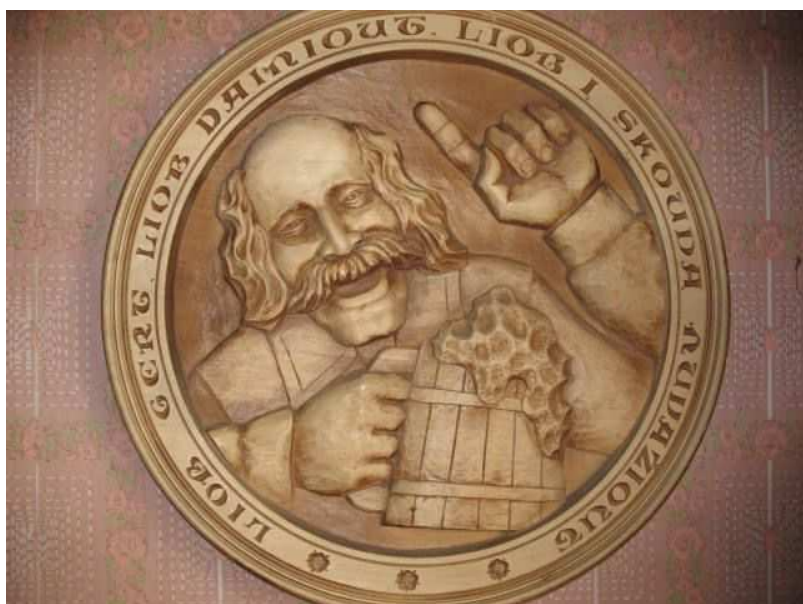
Tekintos dekoratyvinės vazelės. 1995 m.

„Miau“. 2006 m.

„Valstietis“. 1987 m.

„Aludaris“. 1990 m.

„Žaldokas“. 1989 m.

„Vampyras“. 2006 m.

„Vikingas“. 1999 m.

Liudas Ruginis (sėdi) amatų dienoje Kretingoje. 2004 m.

Tautodailininkė
VERONIKA SENDRAUSKAITĖ
medžio drožėja, tapytoja

*Veronika Sendrauskaitė prie drožinių iš eglinių lentų, kurie skirti dirbtuvės langams.
Fotografuota 2007 m.*

AUTOBIOGRAFIJA

Aš, Veronika Sendrauskaitė, gimusi 1951 07 20, užaugau Klaipėdoje darbininkų šeimoje.

1993 m. balandžio pabaigoje atvykau į Jakštaičių kaimą Kretingos raj. gyventi. Apsistojau įtėvio sodyboje vienkiemyje. Pradėjau ūkininkauti. Mėginau auginti įvairių gyvulių, bet šiuo metu domiuosi ir auginu mėsinius raguočius.

Laisvalaikiu mezgu vašeliu, kuriu mezginiams ornamentus, tapau paveikslus. 1997 metais buvau pakviesta dalyvauti Salantų meno mokyklos tapybos ir rankdarbių parodoje.

Labiausiai domiuosi drožyba. Iš įvairaus medžio: ąžuolo, eglės, uosio, liepos drožiu didelius ir mažus drožinius. Drožti pradėjau 2003 metais po liepos 20 d. Po mano gimtadienio. Tada Kazys parvežė pilną vežimą malkų. O aš godžiomis didelėmis akimis juos rijau, lyg pirmą kartą matydama nupjautus medžius. Juose mačiau kažką naujo ir nutariau juos paversti į drožinius, taip jiems suteikti antrą gyvenimą, ne augti, o puošti. Ir dabar iki šiolei drožinėju.

Per tuos penkis metus išdrožiau nemažai drožinių, jau bus apie šimtą. Dalyvavau ne vienoje kviestinėje parodoje, iš kurių buvo dvi asmeninės. Beveik kasmet rengiu parodas Salantuose. Kasmet pavasarį dalyvauju Kretingoje kultūros rūmuose rengiamose parodose ir net žiemos sode dalyvavau parodoje.

Dvi asmeninės parodos buvo surengtos Juodupėnuose, taip pat dvi asmeninės parodos surengtos Laiviuose. Planuoju 2008 metais surengti asmeninę parodą Plateliuose. Kasmet pavasarį su „ličinomis“ dalyvauju Platelių parodose.

Šiuo momentu statomės dirbtuves drožiniams drožti, nes su anūkais esamose patalpose ankštoka, mat jie eina mano pėdomis. Aivaras jau tautodailininkas, nors jam tik 15 metų. 2007 m. birželyje suteiktas tautodailininko vardas. Apdovanotas ne vienu apdovanojimu, diplomais, garbės raštais bei medaliais už 1 ir 3 vietas.

Aš esu apdovanota padėkos raštais bei šiltais žodžiais.

Aivaras rašo pasakas, buvo apdovanotas 2005 m. Klaipėdos miesto savivaldybės viešosios bibliotekos padėkos raštu. Šiuo momentu rašo ir savo darbelius pristato radijo stotyje „Pūkas“. Jau laimėjo du konkursus „Gražiausia vakaro pasakaitė“, buvo apdovanotas kompaktiniais diskais.

Nedas mezga iš spalvotų siūlų virvutes, iš kurių klijuoja paveikslus. Lanko Salantų meno mokyklą.

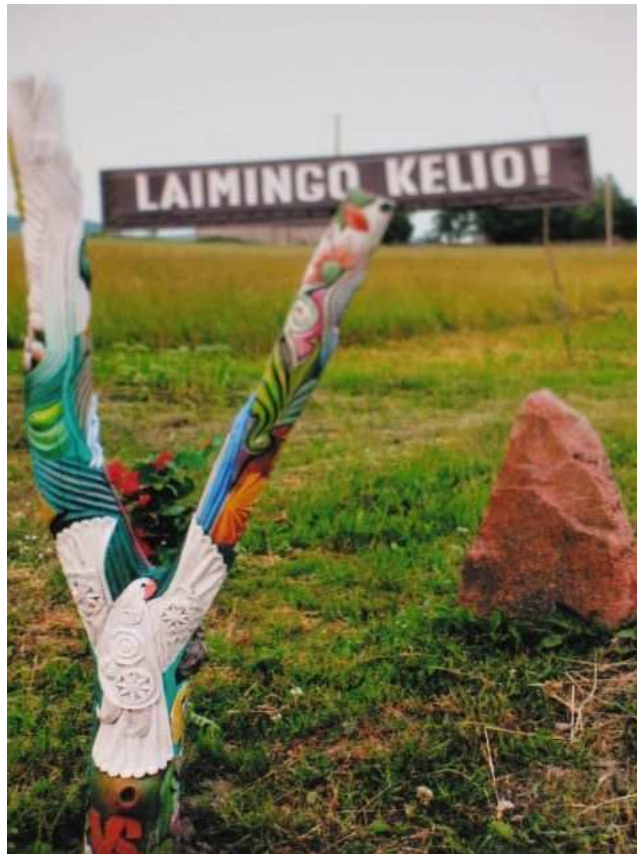
Edvinas lanko darželį ir meno mokyklą. Laisvalaikiu drožinėja kaukes iš buklenčių. Jo jau dvi kaukės nupirktos. Vieną iš jų įsigijo seimo narys Virginijus Domarkas.

2006 m. gruodyje atidarėme II „Kaneva“, joje darome viską iš medžio: lauko, vidaus baldus – lovas, stalus, kėdes, stendus, vėjalentes, langines, restauruojame senovinius baldus.

2007 m.

Veronika Sendrauskaitė

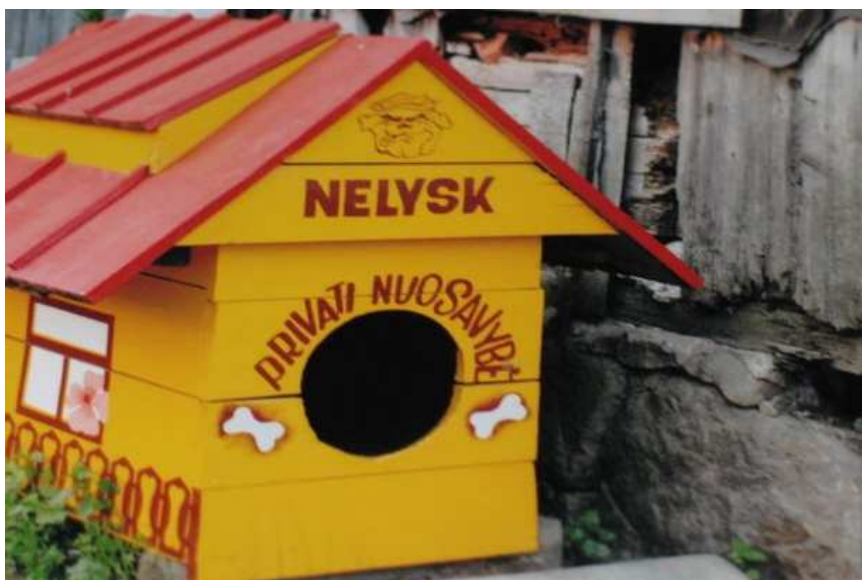
VERONIKOS SENDRAUSKAITĖS KŪRYBA IR DARBAI

Stulpas iš qžuolo pasitinkanti ir išlydintis svečius, atvykstančius į V. Sendrauskaitės sodybą

Lauko tualetas sodyboje. 2007 m.

Šuns būda sodyboje

Mediniai varteliai iš eglinių lentelių, vedantys į pasaką V. Sendrauskaitės sodyboje

„Žmogus-musė“. Eglė, 2007 m.

„Raganiukas su seilium“. Eglė, 2007 m.

Aplinką puošia skulptūrėlės

Dirbtuvėse. 2004 m.

Veronika Sendrauskaitė dirbtuvėse anūką Aivarą moko drožybos. 2005 m.

V. Sendrauskaitė darbo metu

V. Sendrauskaitė tarp savo darbų

V. Sendrauskaitė amatų mugėje Kretingoje su anūkais (iš kairės) Edvinu, Nedu ir Aivaru 2007 m.

V. Sendrauskaitė amatų mugėje Kretingoje. 2007 m.

Amatų mugėje Kretingoje V. Sendrauskaitės anūkas Aivaras Kebys –tautodailininkas, jauniausias medžio drožėjas Lietuvoje. 2007 m.

V. Sendrauskaitė amatų mugėje Kretingoje. Apie 2005 m.

2005 m. drožiniai

Skulptūra „Žemės motinos atgimimas“. Ažuolas, 2004 m.

Pirmieji drožybos žingsniai. Peleninės pradžia. 2002 m.

Peleninė. Ažuolas, 2002 m.

Stalo pakojis. Ažuolas, 2002 m.

Veronikos Sendrauskaitės (antra iš kairės) išdrožtas ąžuolinis paminklas tikram tėvui Jurbarko rajono Stakėnų kapinėse

Laikrodžio dekoruotas rėmas. Liepa

Suvenyras „Tėviškė“. Ažuolas

„Linksmasis nykštukas“. 2002 m.

„Vaškys Ontė“. 2002 m.

Angelas. Liepa, 2006 m.

Suvenyras. Ažuolas, 2003 m.

„Žvejys pagavo plekšnytę“. Uosis, 2007 m.

„Undinėlė“. Uosis, 2007 m.

“Gydomojo vandens vaza“. Liepa, 2005 m.

Skulptūra “Melagis pasakorius“. Beržas, 2004 m. Skulptūra “Žvaigždžių karalius“. Liepa, 2004 m.

“Mergaitė prie jūros“. 2003 m.

*Skulptūros “Gydomojo vandens vaza“, 2005 m., “Mergaitė prie jūros“, 2003 m. ir
“Žvaigždžių karalius“. 2004 m.*

„Mokinukas“. Liepa. 2006 m.

„Dailininkas“. 2006 m.

„Vienuolis“. 2006 m.

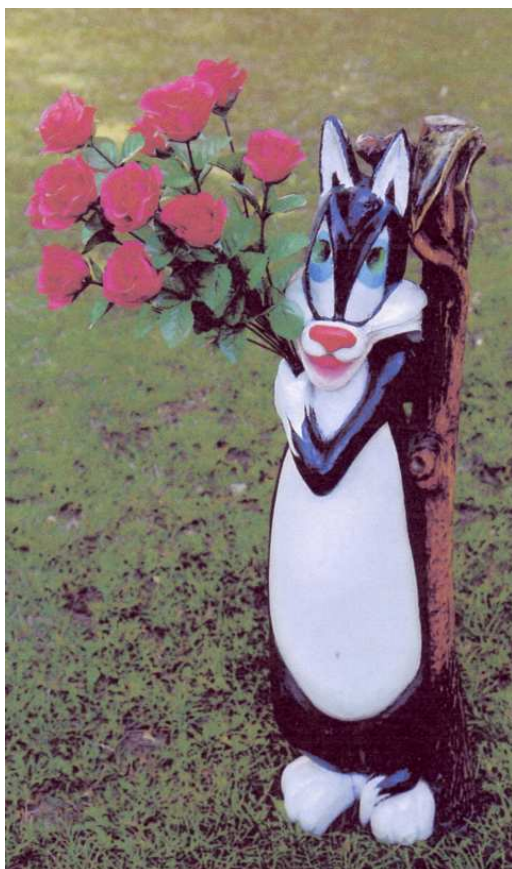
„Angelas“. 2006 m.

„Moteris, kuri meldžiasi“. 2006 m.

V. Sendrauskaitė savo 55 – mečiui išsidrožė krėslą „Ramunė“, po kuriuo „slepiasi“ šuniukas. 2006 m.

Anūko užsakymu pagaminta statulėlė „Silvestras“. Eglė, 2005 m.

„Salantų gimnazijos geografijos mokytoja“. Uosis, 2006 m.

„Miegalis ir voras“. Uosis, 2006 m.

„Miško mauras“. Uosis, 2006 m.

Kaukės „Pavasaris“ ir „Smaragdinė“. Liepa, 2006 m.

Kaukės „Linksmasis ateivis“ ir „Šerno metai“. Liepa. 2006 m.

Užgavėnių kaukė ir kaukė „Marsietis“. Liepa.

Kaukės Užgavēnēms. Liepa, eglē.

Laisvalaikio tapybos ir ornamentų kūrybos darbai. 1994 m.

Avangardiniai paveikslai

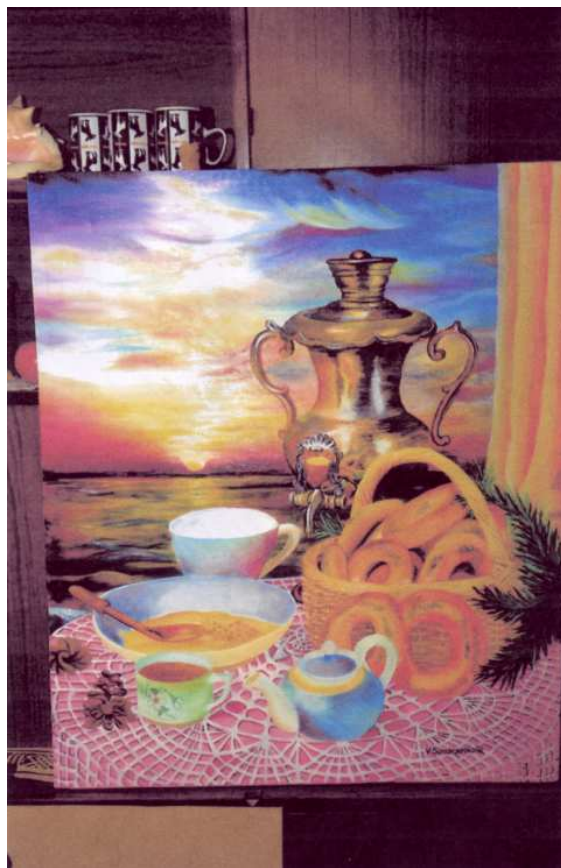
Kūrybinė akimirka

„Jūros dugne plekšnė“. Drobė. 2005 m. Šis paveikslas puošia namo fasadą Varniuose

„Virdulys sode“. Drobė, 2006 m.

„Vakaras prie puodelio arbatos ir šaukšto medaus“. Drobė, 2006 m.

GENOVAITĖ SIEGIENĖ

tapytoja, mezgėja, pynėja, siuvėja

Genovaitė Siegienė savo namuose prie savo darbų. Fotografiuota 2007 m.

AUTOBIOGRAFIJA

Aš, Genovaitė Marazaitė – Siegienė ginau 1934 m. lapkričio 18 d. Kėdainių rajone Leliūnų kaime, neturtingų valstiečių šeimoje. Augome 4 vaikai, aš – vyriausia. 1941 m. pradėjau lankyti Pagirių aštuonmetę mokyklą ir ją baigiau 1949 metais. Tais pačiais metais įstojau į Kauno Mokytojų seminariją. 1953 m. baigiau mokslus ir gavau paskyrimą dirbti Salantuose pradinę klasių mokytoja. Pedagoginis darbo stažas 45 metai.

1954 m. Salantuose sukūriau šeimą. Su vyru užauginame sūnų Rimantą ir dukrą Audronę. Abu jie turi pedagoginį išsilavinimą.

Dirbau su pradinukais. Išleidau virš 10 laidų. Teko mokyti tėvus, jų vaikus ir anūkus. Darbas sekėsi neblogai. Buvau apdovanota Švietimo ministerijos garbės raštais 1965 m. ir 1989 m., Lietuvos liaudies švietimo pirmūno ženkleliu 1969m., darbo veterano medaliu 1988 m., bei keliolika mokyklos ir rajono švietimo skyriaus garbės raštų už nepriekaištingą darbą ir dalyvavimą visuomeninėje veikloje. Dalyvavau keliose respublikinėse dainų šventėse, buvau apdovanota LTSR meno saviveiklos žymūno ženkleliu 1987 m. bei garbės raštais.

Jau vaikystėje mėgau piešti, tačiau mano svajonė išsipildė sulaukus 50 – ties metų. Tada pradėjau tapyti. Nuo 1985 m. iki dabar esu nutapiusi apie 200 paveikslų. Dalyvavau įvairiose parodose, kurios vyko Salantų miesto bibliotekoje, Salantų kultūros namuose, Salantų meno mokykloje, Kretingos kultūros namuose, Mosėdyje, Laivių kaime.

Prieš keletą metų pradėjau siūti skiautinius – lovatieses. Esu pasiuvusi apie 50 lovatiesių. Neriū, mezgu žaisliukus.

2004 m. Salantų kultūros namuose įvyko jubiliejinė paveikslų, darbelių, sausų puokščių paroda.

2007-10-20

Genovaitė Siegienė

GENOVAITĖS SIEGIENĖS DARBAI

„Trakų pilis“. 1998 m.

„Prie jūros“. 1998 m.

„Upė“ 2002 m.

„Senas parkas“. 1997 m.

„Rudenėja“. 1993 m.

„Žiema“. 2000 m.

„Prie upēs“. 1995 m.

„Lieptelis per upę“. 2006 m.

„Ruduo“. 2007 m.

„Tvenkinys“. 1995 m.

Gélès. 1998 m.

Gélès. 1999 m.

Gélès

Gèlès. 2000 m.

Gèlès. 2002 m.

Gèlès. 2005 m.

Gèlès. 2006 m.

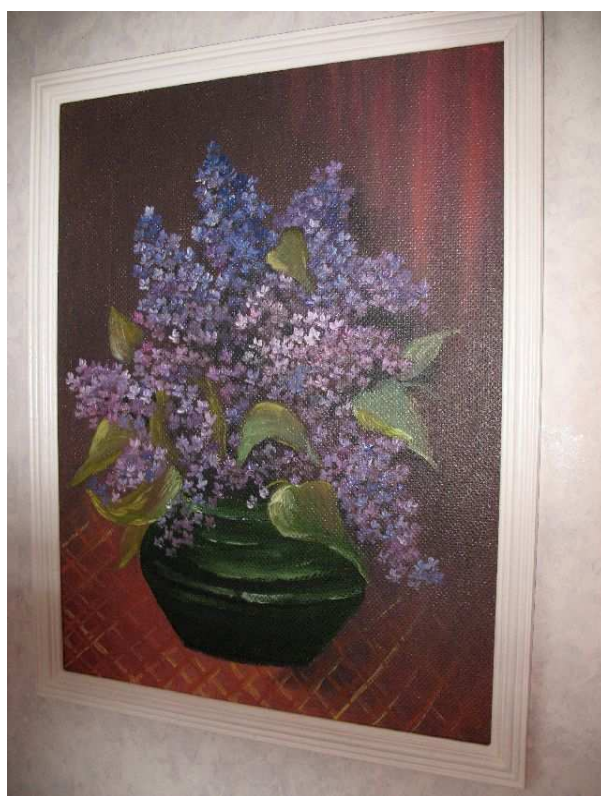
Gèlès. 2007 m.

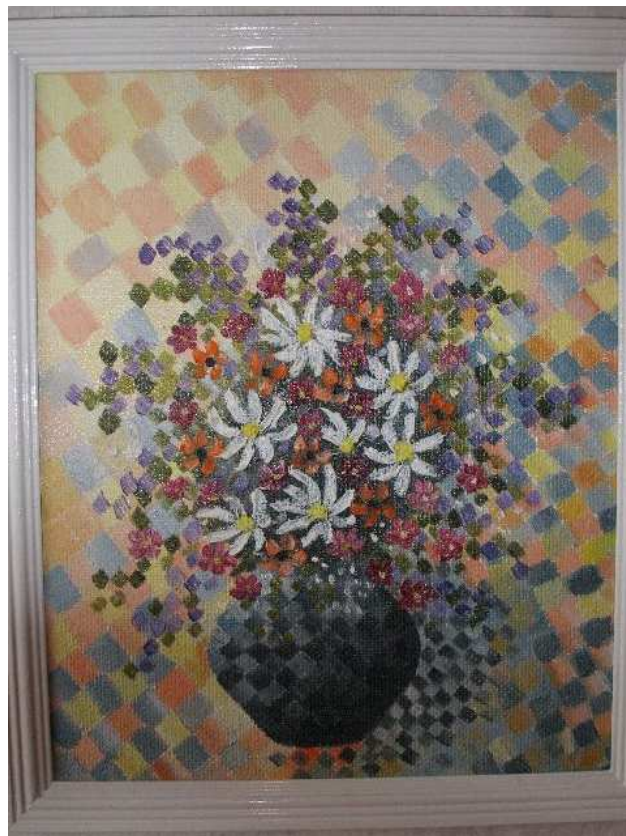
Gèlès

Gelès. 2005 m.

Gelès

Gèlès

Pagalvèlè

Nerta pagalvėlė. 2000 m.

Kuteliais rištos pagalvėlės. 1975 m.

Žaisliukai – peliukai. 2004 m.

Žaislai

Nertos servetēlēs

Nertos servetēlēs

Lovatiesė. Skiautiniai, 2003 m.

Lovatiesė. Skiautiniai

Lovatiesė. Skiautiniai

Lovatiesė. Skiautiniai

Lovatiesė. Skiautiniai

Tautodailininkas
LEONARDAS VENCKUS
medžio drožėjas

Leonardas Venckus šalia savo pirmųjų dirbinių, padarytų apie 1950 m. Fotografiota 2007 m.

AUTOBIOGRAFIJA

Venckus Leonardas gimė 1925 m. kovo 6 dieną Kretingos apskrityje, Klausgalvių kaime ūkininkų Bronislavos Pakalniškytės ir Leonardo Venckaus šeimoje. Be jo šeimoje dar augo seserys Agripina ir Bronė.

Leonardas Venckus mokėsi Klausgalvių pradinėje mokykloje, įkurtoje vyskupo M. Valančiaus, augo su poete Meile Kudarauskaite. Besimokant šioje mokykloje buvo išdrožti pirmieji darbai: Lietuvos herbas „Vytis“, jaunųjų ūkininkų ženklas „Dobilas“ ir daugelis kitų darbų. Palinkimą į drožybą paveldėjo iš tėvuko, mokėjusio daryti meniškus baldus. Daug žinių suteikė garsus medžio drožėjas Anicetas Pučkorius. Jo šeima gyveno netoli Venckų.

1958 m. pradėjo dirbti Salantų greitojoje pagalboje vairuotoju (išdirbo 30 m.). Taip pat įsidarbino antraeilėse pareigose Plungės „Minijoje“. Pirmasis paskirtas darbas – meškerė. Drožė pagal etaloną. Be serijinių darbų reikėjo išdrožti du kūrybinius darbus ir siųsti į Vilniaus meno tarybą. Paminėtini darbai: „Davatkos sapnas“, „Alaus mėgėjas“, „Žemdirbys“. 1972 m. suteiktas liaudies meistro vardas. Užsidarius „Minijos“, dirbo buitinio gyventojų aptarnavimo kombinate – pynė krepšelius.

Atgimus Lietuvai, žmonių pageidavimu, pradėjo drožti kryžius, rūpintojėlius.

Apdovanotas tautodailininkų padėkos raštu bei garbės raštu „Už dalyvavimą Žemės dienos renginiuose ir tautodailės tradicijų puoselėjimą“. L. Venckus savo darbus sukaupė bei išsaugojo savo paties statytame namelyje – muziejuje, kurį ne vieną dešimtmetį lankė apylinkių gyventojai.

Liaudies meistras džiaugiasi, kad meilę medžiui su kūrybine gyslele paveldėjo jo abu sūnūs.

2007 m.

Leonardas Venckus

LEONARDO VENCKAUS KŪRYBA IR DARBAI

Leonardas Venckus prie namelio-muziejaus, pastatyto 1975 m. sodyboje. Fotografuota 2007 m.

„Smetona“. 1960 m.

„Rūpintojēlis“. 1996 m.

Rūpintojēliai

Namelis-muziejus, pastatytas 1975 m. Centre – „Rūpintojėlis“. 1965 m. Fotografuota 2007 m.

„Kvietys“. 1960 m.

Medalionas. 1960 m.

Šv. Petro skulptūra

„Nukryžiuotasis“. 1955 m.

Skulptūra

Šventųjų medalionai. 1955 m.

„Medžiotojas“. 1959 m.

1967 m. dirbiniai

„Ištrėmimai“. 1959 m.

„Sunkumų kilnotojas“. 1973 m.

„Artojas“. 1950 m.

Medžio darbai

Kaukės. 1955 m.

„Vytautas“. 1960 m.

„Smetona“. 1960 m.

„Rūpintojėlis“. 1955 m.

„Adatinės“. 1970 m.

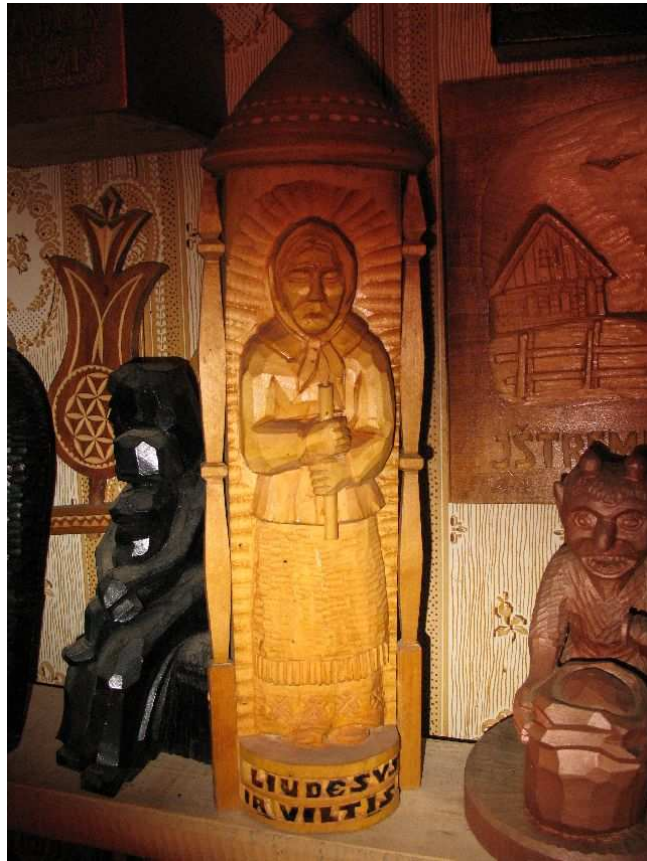
„Nukryžiuotasis“. 1955 m.

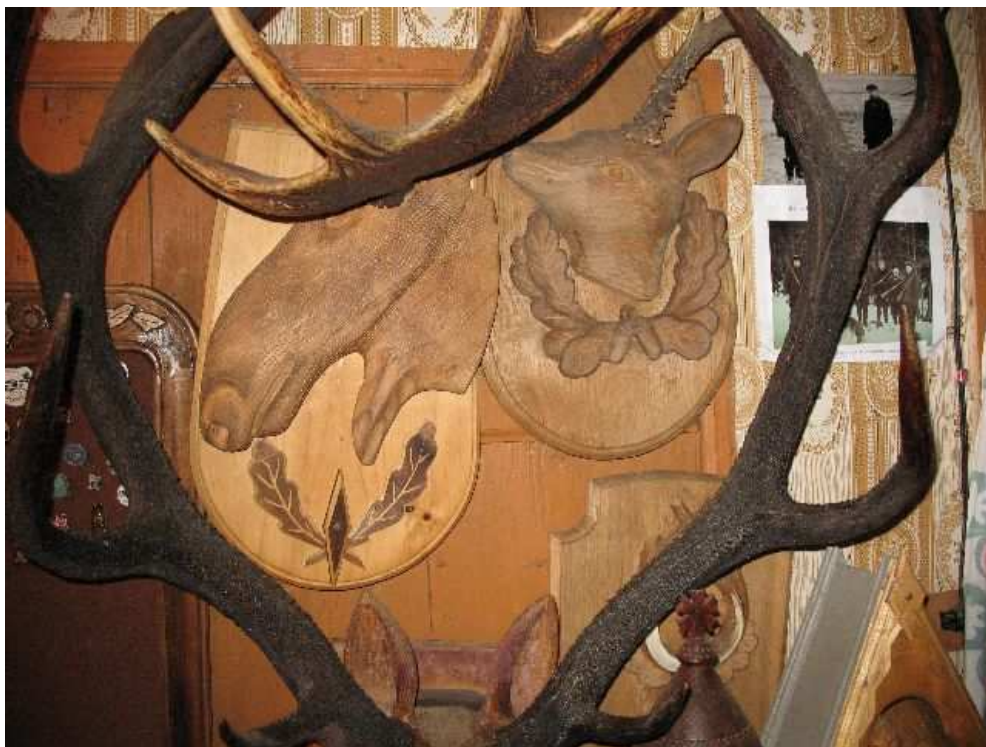
„Nukryžiuotasis“. 1955 m.

„Svogūninė“. 1965 m.

Skulptūrėlė „Liudesys ir viltis“

Medžioklės trofėjai. 1961 m.

Medžioklės trofėjai

Medžioklės trofėjai

Medžioklės trofėjai

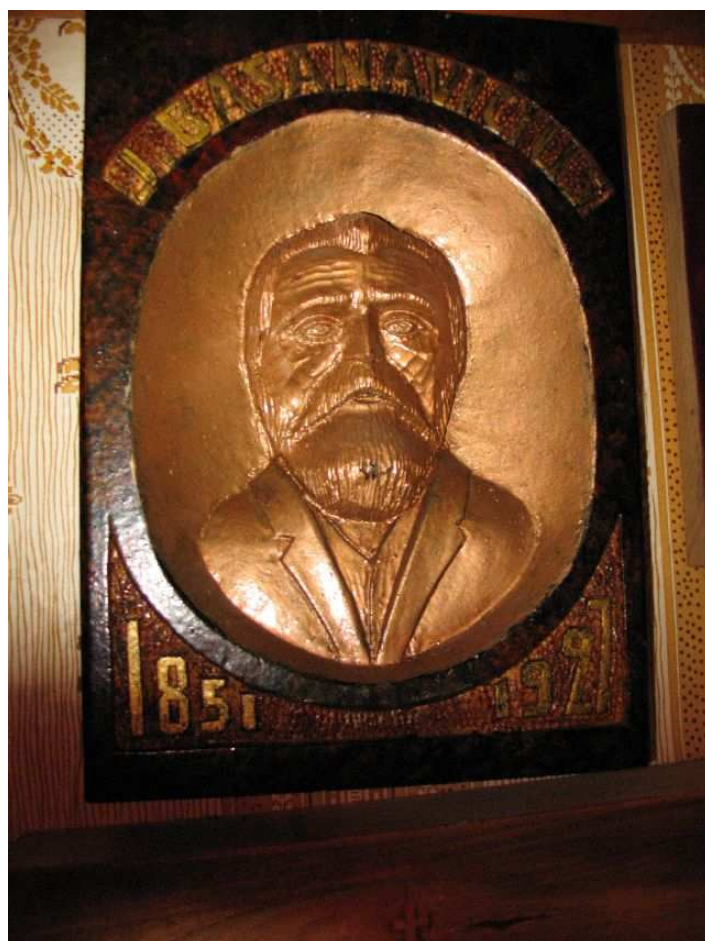
„Atlanto nugalėtojai“. 1965 m.

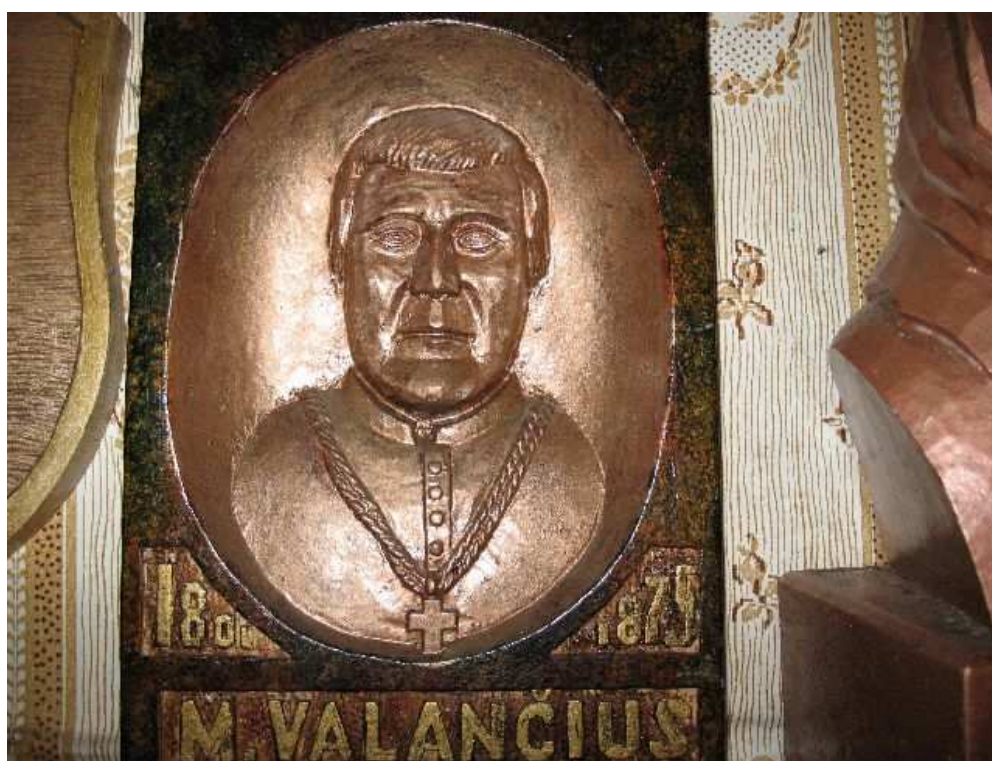
„Žemaitė“. 1960 m.

„Kudirka“. 1960 m.

„Basanavičius“. 1960 m.

“Valančius“. 1960 m.

Leonardas Venckus. Fotografuota 2007 m.

Leonardas Venckus šalia namelio-muziejaus, pastatyto 1975 m. sodyboje. Fotografuota 2007 m.

NAUDOTA LITERATŪRA

1. ŠERNAS, Pranciškus. Kūryba man – kaip motina sava. Iš Kūryba – ne vienspalvė diena: knyga apie Kretingos tautodailininkus. Klaipėda: P. Šernas, 1997, p. 47-59. ISBN 9986-9086-7052-1-4: 10.00.
2. KUKLYS, Algis. Dievdirbio rankos : mūsų kraštiečiai. Klaipėda: Druka, 2006, 160 p. ISBN 9986-848-86-5.
3. ŠERNAS, Pranciškus. Kūryba – ne vienspalvė diena: knyga apie Kretingos tautodailininkus. Klaipėda: P. Šernas, 1997, p. 398 p. ISBN 9986-9086-7052-1-4: 10.00.
4. SAUKA, Donatas. Lietuvių tautosaka. Vilnius: Mokslas, 1982, 280 p.
5. KONTRIMAS, Česlovas. Lietuvos geležiniai kryžiai. Vilnius : Mintis, 1991, 223 p. ISBN 5-417-00531-2: 10.00.

SALANTŲ TAUTODAILININKAI

Projektą finansavo Kretingos rajono savivaldybė

Projektą rengė ir medžiagą rinko Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios
bibliotekos Salantų miesto filialo vedėja Jūratė Maciuvienė

Nuotraukos Jūratės Maciuvienės

Maketavo Asta Kuktorovienė